

Το ιστορικό γεφύρι της Τσίπιανης Γρεβενιτίου

ΕΤΟΣ 5ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 17
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1998
ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΓΕΡΑΝΙΟΥ 41
104 31 - ΑΘΗΝΑ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ

ΤΩΡΑ ΕΙΜΑΙ 5ΧΡΟΝΟ ΘΑ ΓΙΝΩ ΟΜΩΣ 50ΧΡΟΝΟ και θα ψηλώσω ακόμα

Χρόνια πολλά και ειρηνικά συγχωριανοί και φίλοι.

Από 'δω και πέρα να προσθέσουμε μόνο τα καλά, που είθε να μας συμβούν με τις ευχές μας.

Από 'δω και πέρα να αφαιρέσουμε τα άσχημα, που μας συνέβησαν, με τις ευχές μας.

Ευχές να εκπληρωθούν οι μικροί και μεγάλοι στόχοι μας, όχι οι ουρανοκατέβατοι, αλλά εκείνοι που με μόχθο επενδύουμε και περιμένουμε.

Ευχές να εκπληρωθούν οι μικρές και μεγάλες προσδοκίες μας, όχι οι αθέμιτες, αλλά εκείνες που κτίζονται με την ευγενή άμιλλα και περιμένουμε.

Ένα ποτήρι ζεστό γάλα για κάθε παιδί κάθε πρωί στην Αφρική, στην Ασία, στη Λατινική Αμερική σ' ένα ζεστό σπίτι, πόσο δύσκολο που είναι!...

Για να γίνουν όλα αυτά η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ εύχεται σ' όλους μας να μας δεχθεί ένα γόνιμο και καλλιεργήσιμο έδαφος μιας καλύτερης κοινωνίας.

Αν είμαστε καρποφόρα δέντρα τους καρπούς μας να γευτούν όλοι.

Αν είμαστε λουλούδια το άρωμά μας να σκεπάζει τη σημερινή μπόχα. Το "ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ" και η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ μεγαλώσαμε κατά 5 χρόνια και χέρι - χέρι με σας προχωράμε.

Το "ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ" και η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ και μέχρι τα 50 χρόνια νέοι θα είμαστε στην καρδιά και στο φρόνημα και όλο θα "ψηλώνουμε".

ΤΟ "ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ" ΚΑΙ Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δροσερά χαμόγελα απ' τις νεαρές "ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΕΣ" του Γρεβενιτίου. Έχουν ντυθεί με τις παραδοσιακές Ζαγορίσιες στολές του χωριού σ' ένα δικό τους χώρο την ανακαινισμένη αίθουσα του ΠΕΡΤΙΔΕΙΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ.

Τα μηνύματά μας έχουν πολλούς αποδέκτες.

Κρατάμε άσβεστες τις μνήμες, τα ήθη και τα έθιμά μας. Την ιστορική και πολιτιστική μας κληρονομιά θα την κληροδοτήσουμε και στις επόμενες γενιές.

Οι τελευταίες εξελίξεις σχετικά με τις παρά φύση συζεύξεις των χωριών σε Δήμους προσπαθούν να αναδείξουν νέα ποιοτικά κατά τη γνώμη τους στοιχεία, με τα καμώματά τους

Εμείς αυτή τη λογική την απορρίπτουμε, αλλοιώνουν το Ανατολικό Ζαγόρι.

Μήπως μας συνυπολογίζουν και μας μέσα σ' ένα λογιστικό άθροισμα αριθμών;

Από αριστερά προς τα δεξιά της φωτογραφίας φαίνεται η Λένα Βόντινα, Θέα Τζώρτζη, Μελίνα Βόντινα, Ρία Τζώρτζη.

(Φωτογραφία της Νένας Πέτσιου)

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας καλεί τα μέλη της συγχωριανούς και φίλους στην τακτική χρονιάτικη Γενική Συνέλευση στη 1 Φεβρουαρίου 1998 Κυριακή και ώρα 10π.μ.

Η Συνέλευσή μας είναι εκλογο-απολογιστική και θα γίνει στο Πνευματικό Κέντρο των Ηπειρωτών στην αίθουσα της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδος στην οδό Κλεισθένους 15 (πίσω απ' το παλιό Δημαρχείο).

Η Συνέλευση περιλαμβάνει δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος θα κόψουμε την, εδώ και 5 χρόνια, καθιερωμένη πρωτοχρονιάτικη πίτα.

Θα ανταλλάξουμε ευχές από κοντά για προσωπική και οικογενειακή ευτυχία τη νέα χρονιά, και φυσικά θα έχουμε τα χαρά να προσφέ-

ΚΑΛΕΣΜΑ

ρουμε τα δώρα της Αδελφότητας στους τυχερούς που θα βρουν τα νομίσματα.

Το δεύτερο μέρος θα περιλαμβάνει τα πεπραγμένα του Δ.Σ. τον οικονομικό απολογισμό και προϋπολογισμό.

Θα ανοιχθεί με πλατειά συζήτηση για τα προβλήματα του χωριού μας.

Θα ακούσουμε τις απόψεις σας, την κριτική σας, τις προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία της Αδελφότητας.

Τέλος θα εκλέξουμε νέο Δ.Σ. για την επόμενη διετία.

Θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υ-

πόψη το τελευταίο, να προετοιμάζονται και νέες υποψηφιότητες και από νέους ανθρώπους, για να έχει η Αδελφότητα και παρόν και μέλλον.

Τη σπουδαιότητα της ύπαρξης της Αδελφότητας δεν χρειάζεται να την επαναλαμβάνουμε συνέχεια. Όλοι την ξέρουμε.

Δεν θα κουραστούμε όμως να επαναλαμβάνουμε την αναγκαιότητα να δίνουμε όλοι το παρόν για να μπορέσουμε να κρατήσουμε ό,τι απομένει από την πολιτιστική μας κληρονομιά. Καλή αντάμωση

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΣΑΛΙΚΗΣ
Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΡΜΑΝΗΣ

Η Αδελφότητα
Γρεβενιτίου
σας εύχεται
ευτυχισμένος
ο καινούργιος
χρόνος!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

- Ο Μενέλαος Αριστόβουλου Χρόνη, γιος του προέδρου της Ένωσης Ζαγορισίων παντρεύτηκε στις 28 Δεκεμβρίου 1997 τη Μπέττυ Χρήστου Λαμπρόπουλου.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

- Στον αγαπημό μας Αριστόβουλο και τη γυναίκα του Σοφία, το Δ.Σ. της Αδελφότητας εύχεται να τους δουν όπως ποθούν και να τους καμαρώνουν.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Στο Βέλγιο ο Βασίλης Θωμά Γούλας στις 22 Νοέμβρη 1997 απόκτησε αγοράκι.

- Το δεύτερο αγοράκι του Χρήστου Πατίκου του Γιάννη γεννήθηκε στις 22/4/1997. (Το γράφουμε τώρα γιατί τώρα το μάθαμε)

- Και ο Κώστας Πατίκος του Γιάννη ζευγάρωσε τα αγόρια, αυτό έγινε στις 22/11/1997.

Να τους ζήσουν, να τα χαίρονται με υγεία και ευτυχισμένα. Νάναι ευτυχείς γονείς και παππούδες.

Γιάννη, το Πατικέϊκο όλο αγόρια κάνει.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Ο μπαρμπα - Τάσος ο Παπαβράνος πέθανε στις 24/12/97. Ήταν 87 χρόνων. Γιώργη, να ζήσεις εσύ και να τον θυμάσαι.

- Πέθανε η Πολυξένη Αριστοτέλη Βουγάνη σε ηλικία 73 χρόνων, στις 31/12/97. Φίλε Γιώργο, θερμά συλλυπητήρια για τη μητέρα σου.

- Ο μπαρμπα - Νικόλας ο Μότσης έφυγε από κοντά μας σε ηλικία 91 χρόνων, στις 6/1/98. Στις οικογένειες του Γιώργου - Νικηφόρου Μότση, τα θερμά μας συλλυπητήρια, να ζήσουν και να τον θυμούνται.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Σπάνια έλειπε από το καφενείο. Τα αστεία του ήταν το κάτι άλλο. Στα γλέντια πάντα πρώτος. Στις κοινοτικές εκλογές πάντα υποψήφιος. Πρωτοπ?ροος μάλιστα στην προεκλογική εκστρατεία, χρησιμοποιώντας και δίστιχο: "Όποιος θέλει για να ζήσει, τον Ζουμπούλη να ψηφίσει".

Άπειρες ήταν οι συμπάθειες που είχε. Ένας μάλιστα δασικός υπάλληλος του 'γραψε και το παρακάτω ποίημα.

Ο ΚΩΣΤΑΣ, Ο ΖΟΥΜΠΟΥΛΗΣ
Κομψός, λιανός και ελαφρύς
και γρήγορος και σβέλτος,
ψηλός, στενός, ισιόκορμος,
βεργούλα, νέτος, σκέτος.
Σγουρός, ξανθός και άφθαρτος,
με λεβεντιά και χάρη,
τα γαλανά τα μάτια του,
γυαλίζουν σαν φεγγάρι.
Έχει τη μέση λυγερή
στυλάτη σιλουέτα,
κι τσαχπινένια η όψη του,
γλυκιά σαν τα κουφέτα.
Περιχαρής και γέλωτας,
σκορπά την ομορφιά του,
κι έχει στα χείλη τη δροσιά
και κέφια στην καρδιά του.
Γλυκός, ζεστός ομιλητής
με στόμα χρυσαφένιο,
μ' ένα γλυκό χαμόγελο
και χάδι βελουδένιο.
Ευχάριστος συζητητής
ατσίδας μ' ευστροφία,
και κάθε θέμα δύσκολο
το λύνει με σφία.
Κοινωνικός και ξύπνιος

Συνέχεια στη σελ. 3

ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

Ανώνυμες επιστολές προς την εφημερίδα μας, κατά πάγια δημοσιογραφική δεοντολογία, δεν δημοσιεύονται.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ Μ.Α.Σ

Μια θαυμάσια έκδοση!

Έφθασαν και στην Αδελφότητά μας τα νέα ημερολόγια του Μορφωτικού Αναπτυξιακού Συλλόγου Γρεβενιτίου. Ήδη απ' το πρώτο δεκαήμερο του Δεκέμβρη τα έχουμε στα χέρια μας.

Γρεβενίτι, ταξίδι στο χώρο και στο χρόνο.

Μια θαυμάσια έκδοση με φωτογραφίες του χθες.

Αν χθες είναι το 1912-13.

Αν χθες είναι το 1917.

Αν χθες είναι το 1928.

Μια θαυμάσια έκδοση με φωτογραφίες του χθες.

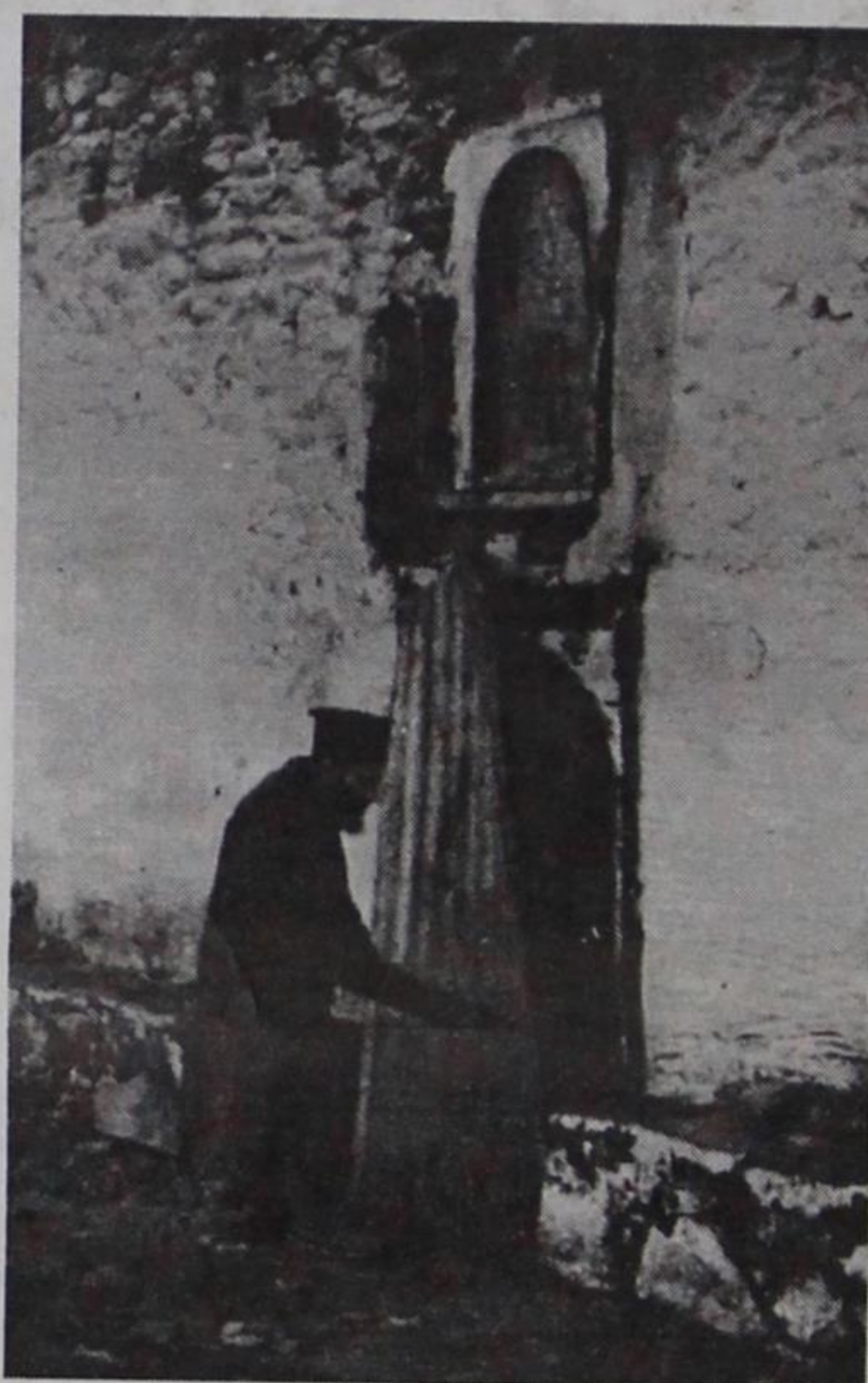
Στον ξενιτεμό.

Στον Δεκαπενταύγουστο.

Στον χορό... **στην ιστορία του.**

Μην περιμένετε να σας τα πούμε όλα

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΙΑΚΙΝΕΙ ΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΚΟΣΤΙΖΟΥΝ 1.500 ΔΡΧ. ΜΑΣ ΑΡΚΕΙ ΕΝΑ ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΝΑ ΣΑΣ ΤΟ ΚΡΑΤΗΣΟΥΜΕ ΕΦ' ΟΣΟΝ ΔΕ ΘΑ ΕΧΟΥΝ ΕΞΑΝΤΛΗΘΕΙ.

Φωτό -1- Χειμώνας 1944.

Ο Παπα-Νικόλας απλώνει τον τσίγκο για να φράξει προσωρινά την είσοδο της Εκκλησίας (ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου) στο Μεσοχώρι μετά το κάψιμο.

Φωτό -2- Χειμώνας 1944.

Ξεχειμώνιασμα στο χαγιάτι της εκκλησίας.

Πέντε γυναίκες του χωριού μας γύρω απ' το αχνίζον κακάβι μαγειρεύουν και ζεσταίνονται.

Παραδίπλα διακρίνεται ένα τραπέζακι.

Κοντά στο κακάβι δύο αγόρια.

Πίσω απ' τη γυναίκα με το συγγούφι, ένα κοριτσάκι.

Ποια όμως είναι τα πρόσωπα της φωτογραφίας;

Τις φωτογραφίες τις τράβηξε ο Κώστας Μπαλάφας, όπου 'κείνη την εποχή είχε "οργώσει" το Ζαγόρι. Ο Κώστας Μπαλάφας ήταν προσωπικός φίλος του αείμνηστου Λεάνδρου Βρανούση και φωτογράφος της αντίστασης.

“ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ”

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΓΡΕΒΕΝΕΤΙΟΥ

Γραφεία: Γερανίου 41, 104 31 Αθήνα

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χ. Τσαλίκης

Χρ. Σμύρνης 43, 111 44 Αθήνα - Τηλ.: 20.13.108 - 80.70.787

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Χ. Τσαλίκης, Γ. Δερμάνης, Γ. Κέφαλος, Ι. Σιούλας

Φωτοστοιχειοθεσία - Ηλεκτρονική σελιδοποίηση

“ΠΡΩΤΗ ΣΕΛΙΔΑ” - Οικονόμου 32, τηλ. 8233830, Fax: 8238468

με όλα ησυχολήθη, και τη ζωή στα νιάτα του ποτέ δεν εφοβήθει. Σαν βγήκε ο Κώστας στο κλαρί και γίνε παλληκάρι, κατάλαβε πως ήτανε θεριό σαν το λιοντάρι. Επήγε και εγίνηκε για νύμφη πολισμάνος, μα γρήγορα κατάλαβε πως ήτανε ο πλάνος. Και μια φορά στριμώχθηκε και βρήκε τους μπελάδες, σαν άγριον οι Θεσσαλοί, τον κλείσαν στους Σοφάδες. Κι ακόμα κει θα νάτανε και θα 'χε ξεγραφτεί, τον Κώστα μας θα τρώγανε, οι άγριοι Θεσσαλοί. Μα τυχερός σαν ήτανε τη γλιτώσε με θαύμα, κι έφυγε λίγο αβλαβής μ' ένα μικρό του τραύμα. Λιθάρι έρριξε εκεί ηλθέ στο Γρεβενίτι, παντρεύτηκε, ησύχασε και άνοιξε και σπίτι. Έψαξε βρήκε την καλή, ξασφάλισε τα πάντα, κι αυτή τη χωροφυλακή, την πέταξε στην μπάντα. Έγινε φίνος γεωργός, έμπορος ενόχως, και τώρα πια στα γηρατειά, μας είναι ξενοδόχος. Έφαγε όλη τη ζωή, ογδόντα πλησιάζει, είναι γερός και άφθαρτος και νιότης δεν του σπάζει. 1/4λη τη μέρα απ' το πρωί κει μέσα στου Τσουκάκη, παίζει αλύπητα χαρτί και πίνει τσιπουράκι. Πρέφα, καπίκι απ' το πρωί να δει και να λογιάσεις, κι αν ξέρεις κάτι από χαρτί μπορεί να το ξεχάσεις. Σαν αποθάνεις Κωσταντή, Θεός να βαλ' το χέρι, ποτές μια τέτοια συμφορά ο Χάρος να τη φέρει. Μεσ το υγρό το μνήμα σου οι άλλοι θα σε βάνουν, λειπά λουλούδια, τσίπουρα, κεριά θα σε ανάβουν. Εγώ από την πάρτη μου μια πρέφα θα σε βάλω, εκεί ψηλά που θα σε βάλω, εκεί ψηλά που μόλις πας, στον κόσμο μας τον άλλο, μηχανοραφή κι έμπορα, παμπόνηρε μπασκίνα, θέλω να δείξεις πονηριά να παίξεις μια κομπίνα! Να ξεγελάσεις άγγελους, διαβόλους και τριβόλους, και μαθητές και αγίους και έναν-έναν όλους. Για να κερδίσεις τη ζωή, τον πλούσιο τον άρτο, και πούσαι κλέψε το κλειδί της πόρτας του πάρτο! Και σαν ιδείς και έρχομαι αμαρτωλός ξοπίσω, άνοιξε μπόρτα του Χριστού να μπω στου Παραδείσου. Να την περνάς και κει ψηλά κυρ-Κώστα μου Ζουμπούλη, μ' εφτά σπαθιά και άχρωα, με ρήγα και ασσούλη. Αν με ξεχάσεις τι ντροπή και κρίμα θάχεις Κώστα, πάρε το έρμο το κλειδί, ξεκλειδώσε και δόστα! Αλέκος Παππάς, Προάστιον Καρδίτσας *Εσυνθέθη τη 16/3/1976*

ΣΚΛΗΡΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Το κείμενο εκφράζει στο μεγαλύτερο μέρος και την Αδελφότητα. Άστοχη, αυθαίρετη και επιζήμια η προτεινόμενη συνένωση. Αυθαίρετη αποκοπή χωριών απ' τη γεωγραφική τους ενότητα. Την διαίρεση τη θεωρεί ανιστόρητη αν όχι βάρβαρη, και εμπαθή. Κοινός τόπος αναφοράς το ένα και αδιαίρετο Ζαγόρι. Όλοι οι βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου πήραν το ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ, αναγνωρισμένο σωματείο με συνεχή δραστηριότητα από της ιδρύσεώς του (1936) μέχρι σήμερα, συνήλθε σε έκτακτη συνεδρία στα Γραφεία της Γερανίου 41 στην Αθήνα, τη Δευτέρα 13 Οκτωβρίου 1997 και ώρα 19:00, προκειμένου να εξετάσει την κατάσταση που διαμορφώνεται στο Ζαγόρι, ύστερα από την εξαγγελία του σχεδίου Νόμου για τη συνένωση των κοινοτήτων "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" και τις σχετικές δηλώσεις του αρμοδίου Υπουργού κ. Παπαδόπουλου.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία με παρόντα και τα δώδεκα (12) μέλη του, το Δ.Σ. εξέτασε με προσοχή την προτεινόμενη συνένωση των χωριών του Ζαγορίου Ιωαννίνων Ηπείρου, γνωστά ως Ζαγοροχώρια, σε τρεις (3) Δήμους με συνέπεια τη διαίρεση της περιοχής σε τμήματα, την απόσπαση οργανικών γεωγραφικών τμημάτων και τη συνένωσή τους ή/και προσάρτησή τους με άλλα όμορα. Ακολούθως μελέτησε τις επιπτώσεις που θα έχουν οι συνενώσεις αυτές στην παραπέρα πορεία επιβίωσης των οικισμών του Ζαγορίου και το μέλλον του τόπου αυτού, εξέδωκε ομόφωνα το παρακάτω ΨΗΦΙΣΜΑ.

1) ΘΕΩΡΕΙ πως η προτεινόμενη συνένωση των κοινοτήτων του Ζαγορίου είναι άστοχη, αυθαίρετη και επιζήμια, προϊόν πρόχειρων και κακών εισηγήσεων, και έργο στενόκαρδων μικροπαραγοντισμών και τοπικιστικών αντιθέσεων και μικροσυμφερόντων.

2) ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ πως τα Ζαγοροχώρια αποτελούν ιστορικά, πολιτιστικά και αναπτυξιακά αδιάσπαστη χωρική ενότητα.

Ιστορικά απολάμβαναν αυτονομίας και ήταν αυτοδιοικούμενα τον καιρό της Τουρκοκρατίας, ενώ την περίοδο της κατοχής (1941-1944) αποτέλεσαν το κέντρο της Εθνικής Αντίστασης με αποτέλεσμα την πυρπόληση των μισών χωριών του Ζαγορίου πληρώνοντας έτσι ακριβά το τίμημα της ελευθερίας τους.

Πολιτιστικά και Πολιτισμικά υπερείχαν γιατί την εποχή που οι κάτοικοι της ολόκληρης σχεδόν της Ελληνικής υπαίθρου ήσαν ημιαναλφάβητοι ή αναλφάβητοι και

ζούσαν κάτω από τις γνωστές σε όλους συνθήκες διαβίωσης, στο Ζαγόρι χτίζονταν πολυόροφα αρχοντικά, εκκλησίες, σχολεία και άλλα ιδρύματα, με αποτέλεσμα από την περιοχή αυτή να αναδεικνύεται πληθώρα δασκάλων, λόγιων και επιστημόνων και επαγγελματιών με έναν πολιτισμό που θα τον ζήλευαν ακόμα και τα μεγάλα αστικά κέντρα της εποχής. Στο Ζαγόρι ο αναλφαβητισμός ήταν ντροπή και οι Ζαγορίσιοι φρόντιζαν να είναι "Πρώτοι στα άρματα, στα γρόσια και στα γράμματα".

Αναπτυξιακά ανήκει στις πιο δυναμικές Τουριστικές Περιοχές της χώρας. Ο δασικός πλούσιος της περιοχής, το φυσικό κάλλος, η λαμπρή και ξεχωριστή πολιτισμική και αρχιτεκτονική παράδοση του Ζαγορίου, που αποτελεί βαριά κληρονομιά για μας και απαιτεί θυσίες για τη διατήρησή της. Το Ζαγόρι αποτελεί σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης του Νομού Ιωαννίνων και της Περιφέρειας Ηπείρου γενικότερα.

Ενδεικτικά αναφερόμαστε στους παγκόσμια γνωστούς Εθνικούς δρυμούς του Ζαγορίου. Στο "Βίκο" με τη χαράδρα ρου, στον Αώο, στην Πίνδο...

Αξιοσημείωτο είναι ότι στα τελευταία χρόνια τα περισσότερα χωριά παρουσιάζουν εκπληκτική ανάπτυξη, που πολύ φοβόμαστε πως με τις προτεινόμενες συνενώσεις-διαιρέσεις του "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ" θα ανασταλεί ή θα διακοπεί.

3) ΔΙΑΦΩΝΕΙ με τις συνενώσεις του σχεδίου γιατί ακόμη:

α) Είναι αντίθετες προς το πνεύμα και τις αρχές του "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ".

β) Διασπάται και διαιρείται το Ζαγόρι σε τρία κομμάτια (Δήμους), αντί να συνενώνεται, με ονομασίες που ούτε γεωγραφική ενότητα εκφράζουν, ούτε καμιά ομοιογένεια.

Η διαίρεση αυτή, και όχι συνένωση, είναι ανιστόρητη και αυθαίρετη για να μην πούμε εμπαθής και βάρβαρη.

Η ονομασία λ.χ. "Δήμος Τύμφης" δεν σημαίνει αποκοπή από την ιστορική ονομασία Ζαγόρι; Τι θα σημαίνει για το Ζαγορίσιο ή τον επισκέπτη του Ζαγορίου; Ή ακόμη, τι "Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου" είναι αυτός που δεν συμπεριλαμβάνει τα κατ' εξοχήν χωριά του Κεντρικού Ζαγορίου όπως Κήποι, Καπέσοβο, Κουκούλι, Νεγάδες, Φραγκάδες, κλπ.

Τα χωριά αυτά αποκόπτονται αυθαίρετα από τη γεωγραφική τους ενότητα και εντάσσονται σε άλλες άσχετες περιοχές σε Δήμους. Αλλά και πλείστα άλλα χωριά αποκόπτονται εντελώς από το Ζαγόρι, όπως το Μεσοβούνι, ο Γεροπλάτανος και άλλα.

4) ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΕΤΑΙ έντονα διότι ο προτάσεις της ένωσης των Ζα-

γορισίων Αθηνών, οι οποίες περιέχονται σε έγγραφό της που απεστάλη στον Υπουργό Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και άλλες αρμόδιες αρχές, όχι μόνο δεν ελήφθησαν καν υπόψη, αλλά ούτε έτυχαν και μιας έστω αρνητικής απάντησης.

5) ΔΙΑΤΡΑΝΩΝΕΙ την απόφαση των απανταχού Ζαγορισίων να υπερασπίσουν με όλα τα νόμιμα μέσα τη βαριά ιστορική και πολιτιστική τους παράδοση και την ενότητα του Ζαγορίου και τονίζει προς κάθε κατεύθυνση πως όλοι οι Ζαγορίσιοι έχουν κοινή Ζαγορίσια συνείδηση που τους ενώνει και κοινό τόπο αναφοράς τους το ένα και αδιαίρετο Ζαγόρι.

6) ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ και πάλι την ύστατη τούτη ώρα, το Ζαγόρι για όσα παραπάνω αναφέρθηκαν, αλλά και σύμφωνα με τα κριτήρια και το πνεύμα του σχεδίου "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" να παραμείνει όπως έχει σήμερα με τις 52 ανεξάρτητες κοινότητές του, όπως ορθά προτείνεται για τις κοινότητες του Παπίγκου και της Βωβούσας.

Εάν όμως, παρά ταύτα, η πρότασή μας αυτή κριθεί απορριπτέα και η υιοθέτησή της δύσκολη, τότε:

α) Το Ζαγόρι ολόκληρο να αποτελέσει ΕΝΑ και μόνο ενιαίο δήμο με όλα τα χωριά του και τους οικισμούς του και με την ονομασία "Δήμος Ζαγορίου".

β) Το Ζαγόρι να αποτελέσει ΔΥΟ Δήμους (και τούτο μεταβατικό και Προσωρινά), Ανατολικό και Κεντροδυτικό Ζαγόρι, σύμφωνα και με τα υφιστάμενα σήμερα συμβούλια περιοχής.

7) ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ το παρόν προς:

α) Τον Πρωθυπουργό κ. Κώστα Σημίτη.

β) Τον πρόεδρο της Βουλής κ. Απόστολο Κακλαμάνη.

γ) τους αρχηγούς-προέδρους των αναγνωρισμένους από τον Κανονισμό της Βουλής Πολιτικών κομμάτων.

δ) Τους βουλευτές όλων των κομμάτων.

8) ΚΑΛΕΙ όλους τους Ζαγορίσιους και φίλους του Ζαγορίου να υπερασπιστούν, κατά την ψήφιση του σχετικού Νομοσχεδίου, το δικαίωμα αίτημά τους.

Αυτή την ώρα οι Ζαγορίσιοι μετρούν τους φίλους τους.λ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Χρόνης Αριστόβουλος Πρόεδρος, Γιάννης Δημήτριος και Δερμάνης Γεώργιος Α' και Β' Αντιπρόεδροι αντίστοιχα, Γκογιάννος Προκόπιος Γεν. Γραμματέας, Τζόκας Ιωάννης Ταμίας και μέλη Κωστόπουλος Χρυσούλης, Ιωαννίδης Κων/νος, Κατσικοπούλου Ξανθούλα, Χαντζαρόπουλος Δημήτριος, Σωτήρης Σωτήριος, Ράπτης Μιχαήλ, Σωτηρόπουλος Γεώργιος.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ

Ανέγερση μνημείου στην Γκραμπάλα

Το σκεπτικό της απόφασης

Υστερα και από τη φετινή άρνηση των αρμοδίων αρχών των Ιωαννίνων να συμπεριλάβουν στο πρόγραμμα εορτασμού της επετείου της 28ης Οκτωβρίου και την επιμνημόσυνη δέηση στο άγαλμα της Ζαγορίσιας Γυναίκας, οι παρακάτω Ζαγορίσιες οργανώσεις και φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

- 1) ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.
 - 2) ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ε' ΕΔΑΦ. ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.
 - 3) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.
 - 4) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ.
 - 5) ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ, αποφασίσαμε τον από κοινού εορτασμό της επετείου, έξω από το επίσημο πρόγραμμα της Νομαρχίας.
- Με πρωτοβουλία της Ένωσης Ζαγορίσιων Αθηνών, καταρτίστηκε πρόγραμμα, όπως:
- α) Επιμνημόσυνη δέηση στο άγαλμα της Ζαγορίσιας Γυναίκας.
 - β) Επιμνημόσυνη δέηση στο ύψωμα ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ.
 - γ) Γιορτή, ομιλίες και δεξίωση στον Ελαφότοπο.

Το πρόγραμμα, παρά τις αντίξοες καιρικές συνθήκες, τηρήθηκε επακριβώς. Η επιτυχία της εκδήλωσης ήταν ανέλπιστη.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης αποφασίσαμε να εκπληρώσουμε ένα ιερό καθήκον, έστω και με μεγάλη καθυστέρηση.

Αποφασίσαμε επίσης να κατασκευάσουμε μνημείο σε εμφανές σημείο της ένδοξης ΓΚΡΑΜΠΑΛΑΣ, που θα δείχνει τον τόπο που πραγματοποιήθηκε η εποποιία του 1940.

Σκοποί του μνημείου είναι:

- α) ΝΑ ΘΥΜΙΖΕΙ τη θυσία των ηρωικών υπερασπιστών που έπεσαν για το ιδανικό της ελευθερίας και τον ιερό τόπο που έγινε φραγμός στα κατακτητικά σχέδια του φασισμού.
- β) ΝΑ ΘΥΜΙΖΕΙ τον τόπο που έδωσε ελπίδα σωτηρίας στην καθημαγμένη τότε Ευρώπη, αλλά και σ' όλο τον κόσμο.

Η ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ, το χαμηλό σε ύψος βουνό, αλλά άφταστο σε ύψος δόξας, αγνοήθηκε δυστυχώς.

Φευγαλέες μόνο αναφορές εκεί που ακούμπησαν και αναπτέρωθηκαν οι παγκόσμιες ελπίδες...

Πέρασαν 57 χρόνια και ούτε ένα κερασάκι, ούτε ένας κόκκος θυμιάματος δεν κάρηκε στη μνήμη των ηρωικών εκείνων νεκρών.

Αυτή η αγνωμοσύνη μας έπνιξε και αποφασίσαμε οι Ζαγορίσιοι να εκπληρώσουμε εμείς το παγκόσμιο χρέος, αφού τα ένδοξα εκείνα μέρη ανήκουν στον τόπο μας.

ΚΑΛΠΑΚΙ - ΟΣΟΝΙΣΤΑ - ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ - ΨΥΛΟΡΡΑΧΗ, πύργοι απόρθητοι, είναι Ζαγόρι.

Για το σκοπό ανέγερσης του μνημείου, ανοίξαμε λογαριασμό με την προσδοκία της συμπαρατάσης όλων μας.

Μπορούμε να στέλνουμε τη συνδρομή μας στην παρακάτω διεύθυνση:

Περιοδικό "ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ"

Σίνα 4, Ιωάννινα

Τ.Κ. 45445

(Με την Σημείωση: Για τον Τύμβο της Γκραμπάλας)

ΠΑΚΗΣ ΓΚΟΓΙΑΝΝΟΣ

Η Γκραμπάλα είναι Βορειοανατολικά του Καλπακιού, Ανατολικά του Μεσοβουνίου, Δυτικά της Αρίστης και Βορειοδυτικά του Ελαφότοπου.

Γιώργος Δερμάνης

Α. 2/11/1997. Εγκαίνια Πετρόδειου Μορφωτικού Κέντρου. Από αριστερά ο Πρόεδρος της Κοινότητας Τάκης Θεοδωρίκας, ο Θωμάς Πεπόνης, ο Νομάρχης Ιωαννίνων Νίκος Ζαρμπαλάς και ο ιερέας του χωριού.

Ορθία η Πρόεδρος του ΜΑΣ Ρίκη Μότση - Παναγιωτοπούλου αναφέρεται στους ευεργέτες του Πετρίδειου.

(Φωτό: Νένα Πέτσιου)

Β. Οι κάτοικοι του χωριού συμμετέχουν στα εγκαίνια. Στην πρώτη σειρά η οικογένεια του Θωμά Πεπόνη με τη Μαριγούλα Παυλίδη, γυναίκα του αείμνηστου Προέδρου του χωριού μας Στάθη Παυλίδη.

(Φωτό: Νένας Πέτσιου)

Γ. 16/11/1997. Απασχόληση. Σ' αυτή τη μαγική λέξη επικεντρώθηκαν οι δύο άξονες VUTH START και NOW της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ". Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων με τους υπεύθυνους του Υπουργείου Γεωργίας την υλοποίησαν.

Στόχος η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού των αγροτικών περιοχών.

Σε πρώτο πλάνο οι υπεύθυνοι του Υπουργείου Γεωργίας ενημερώνουν τους συγχωριανούς μας για νέα αγροτικά και κτηνοτροφικά ενδιαφέροντα.

(Φωτό: Νένας Πέτσιου)

Δ. Οι κάτοικοι του χωριού μας με ενδιαφέρον παρακολουθούν τους υπεύθυνους του Υπουργείου Γεωργίας σε θέματα ανάπτυξης που πιστεύουμε ότι πολλοί συγχωριανοί μας θα τις πάρουν σοβαρά υπόψη.

Να βοηθηθούν όμως για τους τρόπους βήμα το βήμα για κάθε ειδική περίπτωση.

(Φωτό: Νένας ...Πέτσιου)

ΤΟΠΩΝΥΜΙΚΑ VII

Τοπωνύμια του χωριού μας που παρουσιάσαμε σε προηγούμενα τεύχη:

Γρεβενίτι (βλάχ. **Greibenitsă**, < σλαβ. **grebenu** "πλαγιά, βράχος")· **Παντούρι** (< βλάχ. **Padure** "δάσος" < λατιν. **palus** και **palude** "τόπος με πυκνή βλάστηση")· **Κόντρου** (το **Μεσοχώρι** < το λατιν. **quadrus** "τετράγωνος")· **Γκιγκόρου** (< σλαβ. **bigor** ή **bigar** "πουρί")· **Ζνιέουρα** (βλάχ. **Zn'euři**, με σλαβ. **ρίζα**)· **Μοάρα** (**Μύλος** < λατ. **molla** "μύλος")· **Φαντανεάλη** (βλάχ. **Findineale**, πληθ. του **findineaua** "μικρή πηγή" < βλάχ. **findină** "βρύση, πηγή" < λατιν. **fontana** < **fons**)· **Μπόλτα** (< παλ. βλάχ. **băltă** "έλος")· **Καϊμάνη** (< βλάχ. **Kaimáni** < τουρκ. **kaynama** < ρήμα **kaynamak** "αναβλύζω")· **Τσιένκι** (< βλάχ. **čengiu** < τουρκ. **tchenk**, -gi "τσιγγέλι")· **Λα Τόρλου α κάλουι ή ντι λ' Αγιου-Δημήτρη** (< βλάχ. **tôru** "τόρος" + **călu** "άλογο" < λατιν. **caballus** "αχθοφόρος ίππος")· **Σιμτ-Ιλιό** (ελλην. **Προφήτ' Ηλίας**) < βλάχ. **sîmt' = sî' mtu** < λατιν. **sanctus** "άγιος" + **Ille** < ελλην. **Ηλίας**)· **Στι-Μαριό** (ελλην. **Παναγία** < λατιν. **Sancta Maria**)· **Στι-Βινιρί** (< λατιν. **sancta Veneris** [dies] και **sancta Venerere** "Αγία Παρασκευή")· **Κρούσε** (< βλάχ. **Krútse** < λατιν. **crux**, "σταυρός")· **Αγκρουλου αλ Βράνου** (< βλάχ. **ăgru** < λατιν. **ager** "αγρός" + βαφτιστικό **Βράνου**: Βράνος < βουλγαρ. **vrap** "μαύρος")· **Βάλεα αράουά** (< βλάχ. **văle** < λατιν. **vallis**, αιτ. **vallem** "κοιλάδα, λάκκος" + **arăuă**, θηλ. του **arău** "κακός" < λατιν. **reus** "υπόδικος")· **Βάλεα αλ Χαμίτη** (< βλάχ. **văle** + τουρκ. **kurîyan**, **kurî** "χαμιά")· **Βάλεα μπάλια** (< βλάχ. **văle** + **băliă**, θηλ. του **băliu** "στικτός, παρδαλός")· **Βάλεα μάρε** (< βλάχ. **văle** + **măre** "μεγάλος" < λατιν. **mas**, **maris**)· **Βάλεα ντι λα γίτε** (< βλάχ. **văle** + **gîte** "κλήμα" < λατιν. **vitis**)· **Βουρτόπι** (βλάχ. **Vurtôpe** < σλαβ. **vurturu** "κήπος, σπηλιά")· **Κί'νικι** (ελλ. **Καναθίστρες** < βλάχ. **cl'nișă** < λατιν. ***canepa** και **canabab** < αρχ. ελλην. **κάνναβις**)· **Κάρπινέτου** (< βλάχ. **cărpînu** "γράφος" < λατιν. **carpinus**, + βλάχ. **κατάλ.** -**etu** < λατ. -**etum**)· **Μόρτου** (< βλάχ. **môrtu** < λατιν. **mortuus** "νεκρός")· **Σακούλιου** (< βλάχ. **săcu'liu** < ελλ. **σακκούλιον**)· **Πούντε αλ Νάσιου** (< βλάχ. **punte** < λατιν. **pons** "γεφύρι" + κυριών. **Νάσιου** < Νάσιος < Αθανάσιος)· **Πούντε ντι Ν Τζίπιαν** (< βλάχ. **punte** + τοπων. **Τσίπιαν** < ; τουρκ. **Τζηπεανέ** ή **Τζουπχανέ** "πύριτιδαποθήκη")· **Βαρκό(λου)** (< ελλ. **βαρκό** < **βαρύς** + **κατάλ.** -**ικός**)· **Κινίκου** (< βλάχ. **kinu** < λατ. **pinus** "πεύκο" + υποκοριστ. **κατάλ.** -**iku**)· **Τράγκω** (< βλάχ. **tra'gu** < λατ. **trago**, **traho** "σύρω")· **Φάγκου** (< λατιν. **fagus** "οξυά")· **Γκάδρ αλ Γκιόνη** (< βλάχ. **gănră** "τρύπα, φωλιά" < λατ. ***cavula** < **cavum** "κόιλωμα" + αλβ. **βαφτιστ.** **Γκιόνης**)· **Φιντί'ντ ντι ν Γκριζά** (< βλάχ. **fintî'nă** "βρύση" + τοπων. **Kri'jă**, άγνωστης ετυμολογίας)· **Φιντί'ντ ντι λα Λιάσιου** (βλάχ. **fintî'nă** + τοπων. **Λιάσιου** < σλαβ. **lěsu** "δάσος" ή < παλιό βλάχ. **leăsă** "πόρτα μαντριού με κλαδιά" ή < βλάχ. **lěsu** "λιπόθυμος, πεθαμένος")· **Φιντί'ντ ντι λα Σιάρ** (< βλάχ. **fintî'nă** + βλάχ. **șără** "πριόνι" < λατιν. **serra**)· **Φιντί'ντ α Φούρλουι ή α Φούρλουρι** (< βλάχ. **fintî'nă** + βλάχ. **fu'ru** "κλέφτης" < λατιν. **fur** και **furē**)· **Πάντε α Γουμάρουι** (< βλάχ. **păde** "σιάδι" < σλαβ. **radī** ή αρχ. ελλην. **πέδον** + βλάχ. **gumăru** < ελλην. **γομάρι**)· **Πάντε α Φεάτιλ** (< βλάχ. **păde** + βλάχ. **feătă** "κορίτσι" < λατιν. **foeta** "λεχώνα")· **Παντίκ** (< βλάχ. **păde** + υποκοριστ. **κατάληξη** -**ica**)· **Πάντε Μάρε** (< βλάχ. **păde** + βλάχ. **măre** "μεγάλος" < λατιν. **mas**, **maris**)· **Γκουρά** (< βλάχ. **gu'ra** "στόμα", "ρέμα" < λατ. **gula** "οισοφάγος, λαιμός")· **Γκουρά(ε)** (< βλάχ. **gu'ra** + βλάχ. **κατάλ.** -**εάτ** ή **-άτ** < λατ. -**itia**) ή < βλάχ. **gu'ra arătse**)· **Καπιτσί'ντ** (< βλάχ. **capitsî'nă** "κεφάλι" ή < σλαβ. **kopa** "θημωιά" + υποκορ. **κατάλ.** -**ica** > **korica** + σλαβ. **κατάληξη** -**ina** (με περιεκτική σημασία) "τόπος με αχυροθημωιές" ή < **cupatsî'nă** "νεαρό δάσος από χαμηλές βαλανιδιές")· **Κάτσιδ** (< βλάχ. **eătșiđe** άγνωστης ετυμολογ. και σημασίας: "λαμπρούσια", "σκίλλοκρέμμουδα", "άγριες τουλίπες ή ανεμώνες")· **Μπαλίκου** ("μικρός βάλτος" < βλάχ. **băltu** "βάλτος", σλαβ. **καταγ.** + υποκορ. **κατάλ.** -**icu**)· **Μπουρλεμάρε** (< **άρμπουρ** **λε** **μάρε** < **έναρθρο** βλάχ. **ărbure** "δέντρο", "βαλανιδιά" < λατιν. **arbor** + βλάχ. **επίθ.** **măre** "μεγάλος", λατιν. **καταγωγής**).

Τονίζουμε πάλι πως κάθε είδους βοήθεια (προσθήκες τοπωνυμίων, προτεινόμενες ερμηνείες, σχετικές τοπικές ή οικογενειακές παραδόσεις, διορθώσεις κλπ) είναι ευπρόσδεκτη (στη διεύθυνση **Ιερ. Γερβασίου 53, 45 221 - Γιάννενα**: τηλ. **0651 - 38 2 18**).

Λα Βάλεα αλ (ή λα) Καρούση (La Vălea al ή la Karu'si). Λάκκος με χείμαρρο στις ΝΔ παρυφές του χωριού, στα σύνορα με το Τρίστενο. Στα Ελλην.: "στο Λάκκο του Καρούση" ή "στο Καρούση".

Περιφραστικό τοπων. από το εμπρόθ. βλάχ. ουσιαστ. **θάλε** (**văle** < λατιν. **vallis**· πρβλ. ρουμαν. **vale**, ιταλ., ισπαν., πορτογαλλ. **valle**) "κοιλάδα", "χείμαρρος", "λάκκος", και την **έναρθρη** γενική του κυριώνυμου **Καρούσης**. Το τελευταίο θα μπορούσε να ετυμολογηθεί από το βλάχικο **cărúșu** "καρούλι", που χρησιμοποιείται ακόμη ως προσήγορικό στην περιοχή, αν δεν υπήρχε μια μικρή δυσκολία στην εξήγηση της διαφοράς που παρουσιάζει η προφορά του **σ (s)** στις δύο λέξεις: **cărúșu** ≠ **Καρούσης**.

Λα Βάλεα αλ Μπλέτσου (La Vălea al Blětsu). Λάκκος με θάμνους και δέντρα που χύνεται στο ποτάμι της Τσίπιανης αποτελώντας το φυσικό νότιο όριο του παλιού συνοικισμού **Μπλετσέικα (Λα Μπλιτσάτζ' λιν)**. Το όνομά του οφείλεται στο σπίτι και το αμπέλι της οικογένειας **Μπλέτσου**, που υπήρχαν δίπλα του. Ελλην. απόδοση: "στο Λάκκο του Μπλέτσου".

Το τοπων. παράγεται από το βλάχ. ουσιαστ. **θάλε** (**văle**· βλ. πιο πάνω) και την **έναρθρη** γεν. του κυριώνυμου **Μπλέτσου**, που πρέπει να προέρχεται από το αθησαύριστο βλάχ. επίθετο **μπλέτσου** (**blětsu**, με σλαβ. ίσως **καταγωγή**) "γυμνός, μπλέτσος".

Λα Βιρόλου (ή Λα Ουθιρά) αλ Κουλούρη (La Virólu ή La Uniră al Kulúri). Ονομασία τοποθεσίας στο ποτάμι της Τσίπιανης, όπου το νερό συγκεντρώνεται σε ένα κοίλωμα της κοίτης σχηματίζοντας μια μικρή και σχετικά βαθιά λίμνη. Στα Ελλην.: "στην Ουβίρα του Κουλούρη".

Περιφραστικό τοπων. από το εμπρόθ. βλάχ. ουσιαστ. **θιρό** (**viró** < βουλγ. **viru** [vir, viru, vira· "βαθύ μέρος ποταμού", "λάκκος με νερό"] > αρχ. σλαβ. **viru** "στρόβιλος") ή **ουθιρά** (**uniră** με ίδια ετυμολογία) και την **έναρθρη** γενική του επών. κάποιου **Κουλούρη** που είχε το σπίτι του εκεί κοντά".

Λα Κυράουά ή ν Γκυράουά (La Kyrăuă ή n Girăuă). Τοποθεσία στις ΒΑ παρυφές του χωριού, όπου το σπίτι και τα χτήματα κάποιας αρχόντισσας. Ελλην. απόδοση: "στην Κυρά".

Από το εμπρόθ. βλάχ. ουσιαστ. **κυράουά** (**kirăuă** < ελλην. **κυρία**).

Λα Τζεάνά αλι Κυράνε (La Dzeănă ali Kırâne). Ράχη με πηγή, όπου παλιά είχε τις στάνες της κάποια αρχόντισσα. Ελληνική απόδοση: "στη Τζεάνα αλι Κυράνε" ή "στην Κυράνα".

Το τοπων. φαίνεται να παράγεται από το εμπρόθ. βλάχ. ουσιαστ. **τζεάνά** (**dzeănă** "ράχη", "κορφή" < λατ. **gena** "παρεία / βλέφαρο, μάτι"), και

την **έναρθρη** γενική του κυριών. **Κυράνα** ή **Κυράννα**. Το τελευταίο ετυμολογείται είτε από το ουσ. **κυρά** (βλάχ. **kiră**) και τη μεγεθ. **κατάλ.** -**άνα** είτε από την κλητική του βαφτιστικού **Άννα** (κυρά-Άννα > Κυράννα, που απαντά ακόμη ως βαφτιστικό σε ορισμένες περιοχές της χώρας).

Λα Κάζιάρμ (**La Kăzeără**). Τοποθεσία κοντά στα Πενταλώνια, όπου παλιά υπήρχε τουρκικό φυλάκιο. Ελληνική απόδοση: "στην Καζιάρμα".

Από το εμπρόθ. βλάχ. ουσιαστ. **κάζιάρμ** (**căzeără** "φυλάκιο", "φρουρά" < ελλην. **καζιάρμα**· πρβλ. βουλγ. **kazarma** και ρουμαν. **cazarma**): όλα τους φαίνεται να προέρχονται από το λατιν. **quaterna** ("οίκημα για τέσσερις φρουρούς") με τη μεσολάβηση ίσως του ιταλ. **cazerna** (πρβλ. και γαλλ. **caserne**, ισπαν. **cuartel**).

Λ' Αρί'ουλου ντι Ν Τζίπιαν (**L'Arî'ulu di N Tzi'p'ane**). Ελλην. απόδοση "στο Ποτάμι της Τσίπιανης".

Ονομασία του παραπόταμου του Άραχθου **Βάρδα**, με το μεγάλο τοξωτό γεφύρι, που συγκεντρώνει τα νερά των μικρότερων παραπόταμων **Ζορίκας**, **Φλαμπουραρίτικου** και **Γκούρας** Τριστένου και παραρρέει τον παλιό "εποχικό" οικισμό του Γρεβενιτίου **Τσίπιανη**.

Περιφραστ. τοπων. από το εμπρόθ. **έναρθρο**. βλάχ. ουσιαστ. **αρί'ου** (**arî'u** < λατιν. **rinus**· πρβλ. ιταλ. **rinu** και **rio**· ισπαν.-πορτογαλλ. **rio**· ρουμαν. **riu**) και το εμπρόθ. βλάχ. τοπων. **Τσίπιαν** (ελλην. **Τσίπιανη**) για την ετυμολογία του οποίου έχουμε μιλήσει σε παλιότερο σημείωμά μας.

Λ' Αρί'ουλου ντι λα Μάστιρου (L'Arî'ulu di la Măstiru). Ελλην. απόδοση "στο Ποτάμι της Βουτσάς".

Ονομασία του μικρού παραπόταμου του Άραχθου **Ζορίκα** στο κομμάτι που διέρχεται πλάι από τον ναό και τα κτήματα της **Μονής Βουτσάς**.

Περιφραστ. τοπων. από το εμπρόθ. **έναρθρο**. βλάχ. ουσ. **αρί'ου** (**arî'u** βλ. προηγούμενο λήμμα) και το εμπρόθ. βλάχ. τοπων. **Μάστιρου** (**Măstiru** συγκεκ. τύπος του **Mănăstiru** < ελλην. **μαναστήρι** < **μοναστήρι**).

Λα Σαούτζι (La Săuțzi). Ελλην. απόδοση "στο Σαούγκο" ή "στα Σαούγκα".

Τοποθεσία με πολλές κουφοξυλιές ή αφροξυλιές (**σαούγκα**).

Από τον εμπρόθ. πληθυντ. του βλάχ. φυτών. **σαούγκου** (**săuğu** < λατιν. **sabucus** ή **sambucus** ή -**cum**· "ακτέα ή ακτή"): "κουφοξυλιά" ή "αφροξυλιά" (**σαμπούκος ο μελανός**), φυλλοβόλος θάμνος με ξυλώδη κοίλα και γεμάτα λευκή και συμπαγή εντεριώνη κλαδιά, μικρά εύοσμα, λευκά υποκίτρινα άνθη που σχηματίζουν πολλά μαζί πλατείς σκιαδόμορφους κορύμβους (τους οποίους οι ντόπιοι αποκαλούν "φροξυλάνθια" ή "λολίτσια", τους στεγνώνουν, τους βράζουν τον χειμώνα και χρησιμοποιούν το αφέψημά τους ως αντιπυρετικό, λόγω της γνωστής από την αρχαιότητα δραστικής εφιδρωτικής ιδιότητάς τους) και σφαιρικούς μαύρους καρπούς, ο χυμός των οποίων **χρησιμοποιείται για τον χρωματισμό κρασιών, δερμάτων, βαμβακερών υφασμάτων κλπ.**

Λα Στί'ντ (La Ști'nă). Ελλην. απόδοση "στη Στί'να".

Τοποθεσία στα βόρεια και έξω από το χωριό, κάτω από το **Βουρτόπι**, όπου παλιά υπήρχε μια στάνη αιγοπροβάτων.

Το τοπωνύμιο σχηματίστηκε από το εμπρόθ. βλάχ. προσηγ. **στί'ντ** (**ști'nă** σλαβ. **καταγωγής**· πρβλ. ελλην. **στάνη**).

Δημήτρης Ράιος
(Συνεχίζεται)

ΓΝΩΜΗ

Στο άλλο φύλλο ελπίζουμε να έχουμε εμπλουτίσει τη στήλη με κείμενο ή κείμενα συγχωριανών μας σχετικά με τις αναγκαστικές συνενώσεις χωριών σε δήμους. Υπενθυμίζουμε ότι στον δικό μας Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου θα συμπορευθούμε με:

1. Ανθρακίτη
2. Δεμάτι (Μηλιωτάδες)
3. Δόλιανη
4. Ελατοχώρι
5. Ιτέα
6. Καβαλάρι
7. Καρυές
8. Καστανώνα
9. Μακρύνο
10. Τρίστενο
11. Φλαμπουράρι

και από τους συνοικισμούς Αγία Παρασκευή της κοινότητας Πέτρας, Πέτρα της κοινότητας Πέτρας και Ποταμιά της κοινότητας Κρυόβρυσης, οι οποίοι φεύγουν απ' αυτές.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΣΑΡΑΝΤΑΠΕΝΤΕ ΚΥΡΙΑΚΕΣ

Σαρανταπέντε Κυριακές κι εξηνταδυό Δευτέρες
δεν είδα την αγάπη μου, την αγαπητικιά μου.
Μια Κυριακίτσα το πρωί την είδα στολισμένη
με δυο μαντήλια στο λαιμό, με τέσσερα στο χέρι.
Κι στο χορό που χόρευε κι στο χορό π' χορεύει
κι με το μάτι της πατώ κι με τα χείλια τσ' λέω
-Πούησαν εψές, πούησαν προψές κι που θα πας απόψε
-Εψές ήμουν στη μάνα μου, προψές στην αδελφή μου
κι απόψε θάμαστε τα δυο, τα δυο τ' αγαπημένα.

ΣΤΑΥΡΟΜΑΝΑ

Θέλω να στο πω μωρ' Σταυρομάνα μου
θέλω να στο πω και πάλι ντρέπομαι.
Πεστ' ασίκη μου, πέστο βρε λεβέντη μου
πέστ' ασίκη μου και μην αντρέπεις.
Τ' αχειλάκι σου μωρ' Σταυρομάνα μου
τ' αχειλάκι σου το μαγουλάκι σου.
Σκοτώστε με, σκοτώστε με
κι από σεβντά γλιτώστε με
τ' αχειλάκι σου το μαγουλάκι σου
γιατί είναι κίτρινο δεν είναι κόκκινο.
Μην αρρώστησες μην μου θερμάνηκες.
Δεν είναι εδώ σιμά χωριό
να ξενίσουμε τα δυο.

(Δεύτερο) της Βασιλικής Χ. Χασιώτη

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

(Τροποποίηση Καταστατικού)

Έγινε στις 8 Δεκέμβρη 1997 στα γραφεία της Ένωσης, Γερανίου 41.

Ο μεταγλωτισμός και η αναμόρφωση του Καταστατικού είχε ωριμάσει πριν από πολλά χρόνια.

Στην τετραμελή Επιτροπή που συνέταξε το σχέδιο του νέου Καταστατικού συμμετείχε και ο Γραμματέας της Αδελφότητάς μας **Γιώργος Δερμάνης**.

Η φιλοσοφία του Καταστατικού στηρίχθηκε στην αναλογικότητα της αντιπροσώπευσης των Αδελφοτήτων, Συνδέσμων, Ενώσεων κλπ. των χωριών.

Η Ένωση Ζαγορισίων γίνεται Ομοσπονδία. Καταργήθηκαν άρθρα που νόθευαν την εκλογή του Δ.Σ. καθώς ο γράφονταν μέλη με δικαίωμα ψήφου φυσικά πρόσωπα που αντιπροσωπεύανε μόνο τον εαυτό τους.

Στη συζήτηση που ήταν γόνιμη έγιναν μικροδιορθώσεις σε μικροασάφειες που το σχέδιο δεν τις είχε εντοπίσει, ομόφωνα ψηφίστηκε.

Οι εκλογές όμως που θα γίνουν το Μάιο του 1998 κρίθηκε σκόπιμο να γίνουν με το παλιό Καταστατικό. Ο λόγος είναι ότι δε θα είναι έτοιμο γρήγορα για να προλάβουν οι Ενώσεις να στείλουν αντιπροσώπους στην Ένωση Ζαγορισίων για να εκλέξουν και να εκλεγούν για το νέο Δ.Σ.

Πάντως η πορεία της Ένωσης Ζαγορισίων μπαίνει σε νέα φάση και η πρότασή μας να αναγραφεί στο Καταστατικό η λέξη **ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ** ίσως στο μέλλον βοηθήσει στο δικαίωμα να διεκδικούμε χρηματοδοτήσεις. Το Καταστατικό αυτό είναι προϊόν πολλών συνεδριάσεων της Επιτροπής και πολύμηνης συνεργασίας. Έχει σαφήνεια στις διατυπώσεις των άρθρων του και αποτυπώνουν απ' αυτό οι λειτουργικές αδυναμίες.

Για τους γεωργούς

Γενάρη μήνα κλάδευε, φεγγάρι μη κυττάξεις.
Για τους κρυόπληκτους
Κάλλιο πέντε κάρβουνα, παρά χίλια πρόβατα.
Για τους αδιόρθωτους
Και παντρεμένος γαίδαρος και ανύπαντρος γομάρι.
Για τους δανειστές
Από κακό χρεοφειλέτη καλό είναι και ένα τσουβάλι άχυρο.
Για τους ειρηνόφιλους
Κάλλιο λάχανα και ρήνια παρά ζάχαρη και γκρίνια.

ΑΥΤΟ ΤΟ ΞΕΡΕΤΕ;

Οτι η εγγεγραμμένη ανεργία στον ΟΕΑΕΔ τον περασμένο Οκτώβρη έφτασε το 7,5%.

Οτι τον αντίστοιχο του 1996 ήταν στο 7,11%.

Οτι τον περασμένο Σεπτέμβρη ήταν στο 6,6%.

Οτι οι άνεργοι έφτασαν τις 220.310.

Οτι αυξήθηκαν κατά 27.187 απ' το Σεπτέμβρη που ήταν 193.123.

Οτι απ' τον αντίστοιχο Οκτώβρη αυξήθηκαν κατά 47.154 που ήταν 173.156.

Οτι τον Οκτώβρη έγιναν 45.767 απολύσεις.

Οτι κάθε εργάσιμη μέρα περίπου 1.830 εργαζόμενοι έχαναν τη δουλειά τους.

Οτι οι 94.641 απ' τους άνεργους ήταν άνδρες και 125.669 γυναίκες.

Τα στοιχεία είναι του Ο.Α.Ε.Δ.

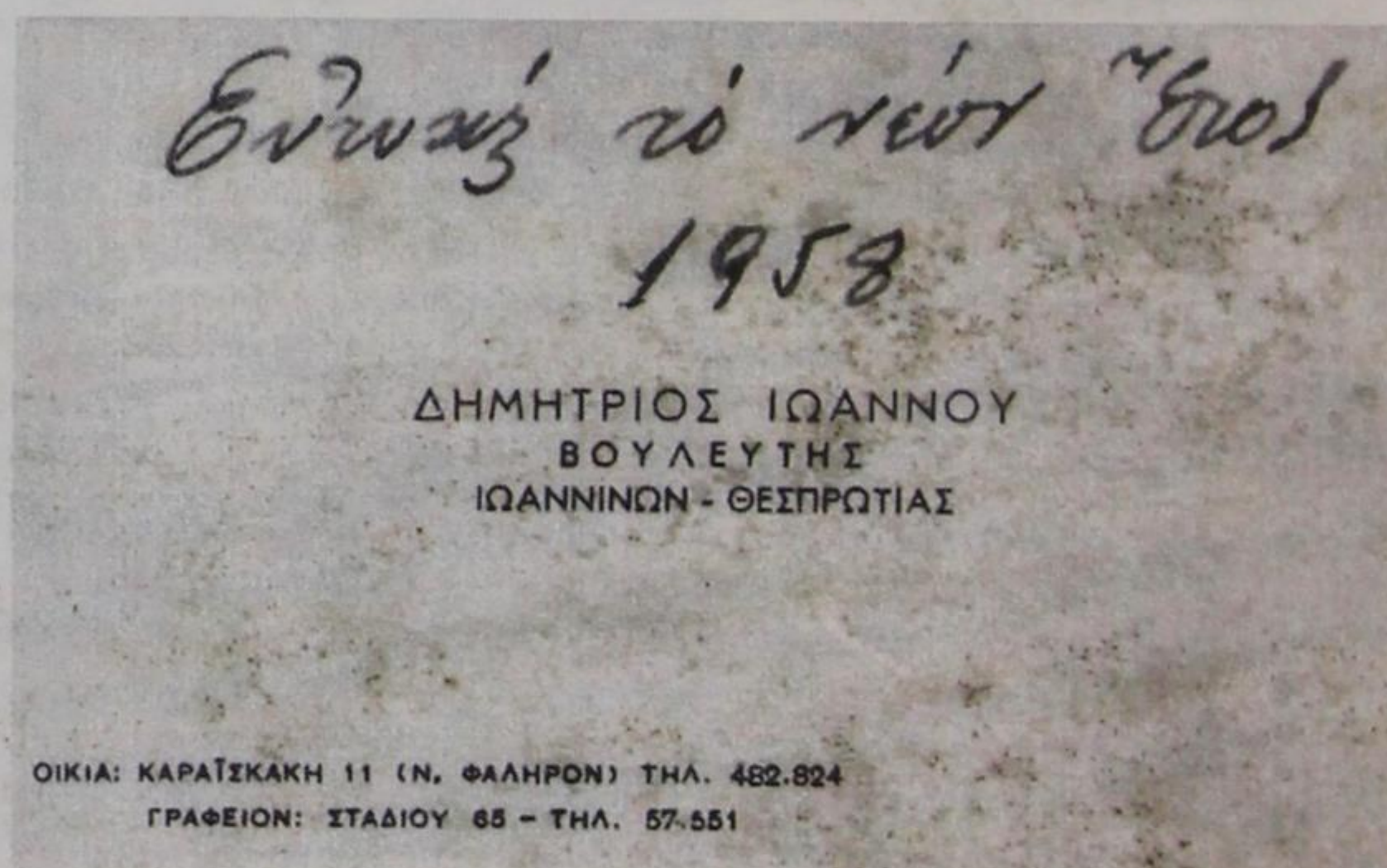
Γ.Δ.

1.ΠΡΙΝ 54 ΧΡΟΝΙΑ.

Στις 3 Φεβρουαρίου του 1944 τμήματα του 85ου Συντάγματος της VIII Μεραρχίας του ΕΛΑΣ σε συνεργασία με αντίστοιχα της IX Μεραρχίας εξόντωσαν ολόκληρο Γερμανικό απόσπασμα (διλοχία;) 60 ανδρών κοντά στον Αη Νικόλα Τριστένου.

Την επιχείρηση οργάνωσε ο αείμνηστος συγχωριανός μας, Λοχαγός Στάθης Παπαβρανούσης. Ερώτημα: ποιοι άλλοι απ' το χωριό πήραν μέρος σ' αυτή τη μάχη;

2.ΠΡΙΝ 40 ΧΡΟΝΙΑ

Οι δημόσιες σχέσεις από τότε ήταν στη ζωή μας. Δεν έκλεισαν καλά-καλά δύο χρόνια απ' την εκλογή του Βουλευτή Δημητρίου Ιωάννου (εκλέχτηκε στις 19/2/1956) και συνεχίζει να επενδύει στις επαφές του με το εκλογικό σώμα.

Αυτό και ίσως άλλες αρετές του απέφεραν την επανεκλογή του και στις εκλογές της 11/5/1958.

Γ.Δ.

Μην τους ξεχάσετε - γιορτάζουν

Βασίλειος, Ιορδάνης, Θεοφάνης, Φώτιος, Φωφώ, Ιωάννης, Πρόδρομος, Θεοδόσιος, Αντώνιος, Αντωνία, Αθανάσιος, Αθανασία, Ευθύμιος, Ευθυμία, Γρηγόριος, Γρηγορία, Ξενοφών, Ευδοξία, Χαράλαμπος, Χαρίκλεια, Θεοδώρα, Θεόδωρος, Ευδοκία, Ευθαλία, Γεράσιμος, Χρύσανθος, Χρυσάνθη, Ευάγγελος, Ευαγγελία.

Λ.Π.
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 120404
Συνημ. 1

Αθήναι τῇ 21/3/64

Πρὸς
τὸν κ. Υπουργὸν Ἐθν. Παιδείας
Ἐνταῦθα

ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν συνημμένως τὴν ἀπὸ 1-3-63 ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ἰωάννου Πετρίδη κατοικοῦ Γρεβενητίου Ἡπείρου, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἰδρυοῦν Οἰκοκυριακῆς Σχολῆς στεγαζομένης εἰς κτίριον ὃ δυνήσκειν οὗτος ἰδίῳις ἐξόδοις καὶ νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως ἐξετάσῃτε τὰ ἀναφερόμενα καὶ ἐνεργήσῃτε ἀρμοδίως τὰ δέοντα γνωρίζοντε δὲ σχετικὰς ἀποφάσεις σας τῇ ἐνδιαφερομένῳ.

Ὁ Γεν. Διευθυντής
Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ

Κοιν/αίς
κ. Ἰωάννην Πετρίδην
Γρεβενήτιον Ζαγορίου
Ἰωαννίνων

Διὰ τὴν ἀκρίβειαν,
Γ. Μανούσακης

Λεπτομέρειες

για τα δύο αυτά

έγγραφα - ντοκουμέντα

θα βρείτε

στη σελίδα 8,

στη στήλη «Τα Γρεβεντάτικα»,

που υπογράφει

ο Γιώργος Δερμάνης

Αγαπητοί συγχωριανοί

«Το Γρεβενίτι» μας, είναι η δική μας έντυπη φωνή, για την ανάδειξη των προβλημάτων του χωριού μας και τον αγώνα για τη λύση τους, είναι ο καθρέφτης γαι κάθε γεγονός που συμβαίνει στο χώρο μας, θεματοφύλακας ακόμη της πλούσιας πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Γι' αυτό η εφημερίδα μας έχει ανάγκη της στήριξης όλων μας με δύο τρόπους:

Την οικονομική της ενίσχυση για να μπορέσει να ανταποκριθεί στα έξοδά της και στην ηθική συμπαράσταση, κυρίως στην ενίσχυση της ύλης της με συνεργασίες, για κάθε θέμα που διαδραματίζεται στον ευρύτερο χώρο του Γρεβενιτίου.

Και οι δύο τρόποι είναι αποφασιστικοί για να μπορέσει να ανταποκριθεί στην αποστολή της, να συνεχίσει το έργο της και την προσφορά της στο Γρεβενίτι και στους Γρεβεντάτες.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ Ἐθν. Παιδείας
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Ἐπαγγ. Ἐκπ/σεως

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΤΜΗΜΑ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Πληροφορίας κ.

(Τηλ.)

Βαθμὸς ἑπαιγόντος καὶ ἀσφαλείας :

Ἀριθ. πρωτ. 51171/2487

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23-4-64 196
τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθν. Παιδείας
Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθν. Παιδείας

Ἐγγραφὸν σας ὑπ' ἀριθ.

Θίμα: Διαβίβασις ἐγγράφου λόγῳ ἀρμοδιότητος

ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν συνημμένως τὴν ἀπὸ 1-3-64 ἐπιστολὴν τοῦ Ι. Πετρίδη προσφέροντος ἀναγερόν δαπάναις τοῦ οἴκημα διὰ τὴν στεγασιν Οἰκοκυριακῆς Σχολῆς καὶ νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως ἐξετάσῃτε τὴν δυνατότητα ἰδρύσεώς της ὑπὸ τοῦ καθ' ὑμᾶς Ὑπουργείου. -

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας δὲν ἰδρύει ἐπὶ τοῦ παρόντος Δημοσίας Οἰκοκυριακῆς Σχολᾶς. -

Συνημμένα
ἡ ἐπιστολή

Κοινοποιήσεις
1/ Γεν. Δ/σίῳ Ἐπαγγ. Ἐκπ/σεως
2/ Ἰω. Πετρίδην, Γρεβενήτιον Ζαχαρίου Ἰωαννίνων
3/ Γραφεῖον κ. Υπουργοῦ

Ὁ Γεν. Διευθυντής
ΔΗΜ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ

ΚΟΙΝΩΠΟΙΗΣΙΣ

1/ Γεν. Δ/σίῳ Ἐπαγγ. Ἐκπ/σεως
2/ Ἰω. Πετρίδην, Γρεβενήτιον Ζαχαρίου Ἰωαννίνων
3/ Γραφεῖον κ. Υπουργοῦ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
Τεύχος Σεπτεμβρίου
- Οκτωβρίου 1997

Ψηλαφίζοντας για να βρω κάτι που να με ενδιαφέρει, στο Δελτίο Πνευματικής Ενημέρωσης της παραπάνω Εταιρείας, το μάτι μου καρφώθηκε σε μια ενότητα καταγραφής γεγονότων στην περιοχή του Ζαγοριού από το 1810 και δώθε.

Ο Γιάννης Πινδέας λόγιος από τη Βωβούσα, αναλύει με έναν μοναδικό τρόπο, από ιστορικές μαρτυρίες, την κατάσταση που επικρατούσε στα χωριά του Ζαγοριού. Βέβαια ο παραπάνω Βοβουσιώτης εξειδικεύει και κάνει συγκεκριμένη την καταγραφή γεγονότων που συνέβηκαν στο χωριό του και καλά κάνει.

Φθάνοντας στα 1860 λέει επί λέξει:

«Κατά το 1860 σε όλα τα χωριά (του Ζαγοριού) επιβλήθηκε καταστρεπτική φορολογία των χριστιανών με την καταγραφή των κτημάτων και εκτίμηση αυτών, γιατί η Τουρκία κατά την εποχή εκείνη βρισκόνταν σε ελεεινή οικονομική κατάσταση. Σχετική επιστολή κατοίκου του χωριού Γρεβεντίου προς της εφημερίδας «Φάρος της Όρθρου» της 22 Οκτωβρίου 1860 και «Αθηνά» της 5 Νοεμβρίου 1860 βλ. και «Το Ζαγόρι μας» μηνός Οκτωβρίου 1987 σελ. 116».

Η πρώτη εφημερίδα μου είναι άγνωστη μέχρι στιγμής, η δεύτερη με τον τίτλο «Αθηνά» έβγαινε στην Αθήνα επί Οθωνικής δυναστείας, απ' το 1833 και πέρα. Για λόγους ευνόητους (τήρηση συνομωτικών κανόνων) το ονοματεπώνυμο του διαμαρτυρόμενου Γρεβεντάτη δεν γίνεται γνωστό: οι συνέπειες που θα είχε θάταν μεγάλες. Βασικό ερώτημα είναι, ποιος ο συντάκτης της επιστολής; Βάσιμα μπορούμε να υποθέσουμε ότι ήταν ο Βράνος Βοζάνης για λογαριασμό κάποιου Γρεβεντάτη. Κείνη την εποχή ο εκλεκτός συγχωριανός μας σπούδαζε στα Γιάννινα στη Ζωσιμαία Σχολή, πρώτος στα γράμματα, ηλικίας 14-15 χρονών.

Στα 1865 ο φοροεισπρακτικός μηχανισμός των Τούρκων λειτουργεί «άψογα». Τα χωριά μας έχουν χρεωθεί φόρους ύψους 1.000.000 σε γρόσια. Απ' τον Οκτώβριο και μετά (να έχουν ήδη εισπράξει από τις σοδειές κ.λπ.) οι Ζαπτιέδες βγαίνουν παγανιά στα χωριά για να εισπράξουν σε μετρητά τους φόρους. Όσοι αδυνατούν να καταβάλουν τους φόρους υπάρχει τρόπος, στα μεσοχώρια δημοπρατούνται τα οικιακά τους πράγματα απ' αυτό το τίμημα εισπράττουν, πληρώνουν και τελειώνουν, τα σπίτια όμως αδειάζουν...

«Ερμούπολις 27 Νοεμβρίου 1865.....
...φантаστείτε τη δυστυχία των ανθρώπων και τον θρήνον αυτών, βλέπόντων πλούσιον τα οικιακά αυτών έπιπλα εν τω μέσω των χωρίων υπό τους πλατάνους.....».

Αυτή η υλοποίηση της είσπραξης φόρων έγινε γνωστή μέχρι τη Σύρα, από ανάγνωση φυσικά εφημερίδων πάλι του ίδιου διαμαρτυρόμενου Γρεβεντάτη.

«Μεσοχώρια», «υπό τους πλατάνους» βάσιμα αυτόν φωτογραφίζει.

Το 1865 ο Βράνος Βοζάνης σπουδάζει στην Αθήνα στη Ριζάρειο Σχολή. Στο μηδέν θα ήταν οι πιθανότητες για τον καθηγητή, συγγραφέα, λόγιο, ότι η πένα του συνέταξε τις προς τον τύπο επιστολές, αν αυτά συνέβαιναν μετά το 1867.

Το 1867 ο Βράνος Βοζάνης ήδη διδάσκει ελληνικά γράμματα στη Σμύρνη.

Μέχρι τότε όμως;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΡΜΑΝΗΣ

Τα Γρεβεντάτικα

Γράφει ο Γιώργος Δερμάνης
Γραμματέας της Αδελφότητας
Β' Αντιπρόεδρος της Ένωσης
Ζαγορισίων.

Τα προηγούμενα:

Η φλόγα 22 πρωτοπόρων Γρεβεντάτων για ίδρυση Αδελφότητας. Η συγκέντρωση στις 2 Ιουλίου 1961. Το Καταστατικό της λειτουργίας της. Το χωριό τότε (ηλεκτροδότηση, στρώσιμο πλατείας κ.ά.). Εκλογή Δ.Σ. στις 18 Μαρτίου 1962. Άμεση επικοινωνία της Αδελφότητας με τον Πρόεδρο του χωριού Βασίλειο Βλάχο και άλλους φορείς.

"Σας παρακαλώ αυτού φροντίσατε ότι μπορείτε για την Οικοκυρική Σχολή προσφέρετε μίαν υπηρεσίαν όχι μόνο εις το "Γρεβενίτι" αλλά εις ολόκληρον περιφέρειαν Ανατολικού Ζαγοριού".

Γρεβεντίον Μαρτίου 18 1964
Διατελώ με αγάπη
Γιάννης Πετρίδης

Γιάννης Πετρίδης προς το τέλος μιας επιστολής προς την Αδελφότητα της Αθήνα.

Είναι ο αείποτε αείμνηστος ευεργέτης, απ' τη μεγάλη ομάδα ευεργετών του χωριού μας.

Ο άνθρωπος που προσπαθεί να βάλει την Αδελφότητα σε πορεία συμπόρευσης μαζί του, διεκδίκησης απ' την Πολιτεία της ίδρυσης στο ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ Οικοκυρικής Σχολής!

Μάρτη του 1964 και στο χωριό πολλοί κάνουν κουμάντο για να μεταφέρουν το νοικοκυριό εκστρατείας στην Τσίπιανη. Ο ιδρώτας κι αυτόν τον Μάρτη θα ποτίσει το χώμα της Τσίπιανης, χρυσές σταγόνες θα την ξεδιψάσουν, οι χωριανοί πάνε για δουλειά. Όσοι δεν έχουν δικά τους σπίτια συστεγάζονται σε φιλικά τους σπίτια και το πρόβλημα λύνεται.

Σακουλιάζονται τρόφιμα, φορτώνονται σκαπτικά εργαλεία και ότι άλλα μπαγάζια θα χρειαστούν στα γαϊδούρια και στα μουλάρια, όλα κάτω απ' το μουσαμά ή το παλιοτσόλι.

Πάντως οι πρώτες αντιδράσεις έρχονται απ' τα γαϊδουράκια, καλοκάθησαν όλο το Χειμώνα, τώρα φουσκώνουν τα ρουθούνια και κουνάνε τα κεφάλια νωχελικά, τους κοιτάει το φόρτωμα.

Η Τσίπιανη είναι φιλόξενη και το δείχνει με το ήπιο κλίμα της (χειμαδιό άλλωστε).

Βέβαια δεν «υπογράφει» πιστοποιητικό για το ευκολοδού-

λευτο των εδαφόμελων, αυτό είναι δουλειά του Θεού της βροχής.

«Ο Θεός βοηθός, να δουλεύονται τα χώματα», και ανηφορίζουν για τη Στύφα και το Βαρκό.

Οι πρώτες τσαπιές βυθίζονται στη γη με δύναμη τα σβόλια χαράκωνονται και σπάζουν, το σκάψιμο στ' αμπέλια άρχισε.

Όταν το λιόγεμα πλησιάζει βαραίνουν χέρια - πλάτες - πόδια, οι αργάτες μιλάν τηλεγραφικά και οι τελευταίες φράσεις κόβονται σαν σε λογοκρισία, όλα αυτά είναι αποτέλεσμα της κούρασης.

Στην Αθήνα η Αδελφότητα έχει νέο Δ.Σ. με παλιά και νέα μέλη. Πρόεδρος είναι ο Παναγιώτης Παπαδημητρίου. Έχει παρελάβει μια Αδελφότητα φωλιασμένη στις καρδιές των Γρεβεντάτων και φίλων. Την προηγούμενη χρονιά του 1963 έχουν διακινηθεί 242 ημερολόγια.

1964. Η χρονιά της δράσης. Την ενεργοποίηση της Αδελφότητας θα τη χρωματίσουμε περισσότερο στο επόμενο "ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ".

Είναι ακριβώς στον πρόδρομο που ο Γιάννης Πετρίδης τη βάζει.

Η επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Αδελφότητας κλείνει ως εξής: "Σας παρακαλώ αυτού φροντίσατε ότι μπορείτε δια την Οικοκυρική Σχολή προσφέρετε μίαν υπηρεσίαν όχι μόνον εις το Γρεβενίτι, αλλά εις ολόκληρον περιφέρειαν Ανατολικού Ζαγοριού.

Το προς τους αρμοδίους έγγραφο του ευεργέτη δεν το έχουμε, αλλά τι σημασία έχει...

Έχουμε όμως τα διαβιβαστικά των κατά περίπτωση εγγράφων προς εκείνους τους φορείς που πρέπει να εξετάσουν και να υλοποιήσουν το αίτημα.

Δημοσιεύουμε αυτούσιο το περιεχόμενό τους.

Διαβιβαστικό 1.

Αθήναι τη 21/3/64

Προς

Τον κ. Υφυπουργόν Εθν. Παιδείας

Ενταύθα

Έχουμε την τιμήν να διαβιβάσωμε υμίν συνημμένως την από 1-3-64 επιστολήν του κ. Ιωάννου Πετρίδη κατοίκου Γρεβενητίου Ηπείρου, δι' ης αιτείται την ίδρυσιν Οικοκυρικής Σχολής στεγαζομένης εις κτίριον ο ανήγειρεν ούτος ιδίοις εξόδοις και να παρακαλέσωμεν όπως εξετάσητε τα αναφερόμενα και ενεργήσητε αρμοδίως τα δέοντα γνωρίσητε δε σχετικές αποφά-

σεις σας τω ενδιαφερομένω.

Ο Γεν. Διευθυντής

Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ

Κοιν/σις

κ. Ιωάννην Πετρίδην

Γρεβενήτιον Ζαγοριού

Ιωαννίνων

Διαβιβαστικό 2.

Εν Αθήναις τη 23-4-64

Προς Το Υπουργείον Πρόνοι-
ας

Θέμα: Διαβίβασις εγγράφου λόγω αρμοδιότητος

Έχομεν την τιμήν να διαβιβάσωμεν υμίν συνημμένως την από 1-3-64 επιστολήν του Ι. Πετρίδη προσφέροντος αναγεθέν δαπάναις του οίκημα δια την στέγασιν Οικοκυρικής Σχολής και να παρακαλέσωμεν όπως εξετάσητε την δυνατότητα ιδρύσεως της υπό του καθ' υμάς Υπουργείου.

Επί τούτοις γνωρίζομεν υμίν ότι το Υπουργείον Εθνικής Παιδείας δεν ιδρύει επί του παρόντος Δημοσίας Οικοκυρικής Σχολάς.

Συνημμένα

η επιστολή

Κοινοποιήσις

1/ Γεν. Δύσιν Επαγγ. Εκπ/σεως

2/ Ιω. Πετρίδην, Γρεβενήτιον, Ζαγοριού Ιωαννίνων

3/ Γραφείον κ. Υπουργού

Ο Γεν. Διευθυντής

ΔΗΜ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ Υπουργείο
Εθνικής Παιδείας

Εντύπωση προκαλεί η παρέμβαση (πρώτο διαβιβαστικό) του Γενικού Διευθυντού του Πολιτικού Γραφείου του Προέδρου της Κυβερνήσεως Γεωργίου Παπανδρέου Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ. Πως έφθασε όμως ως εκεί η υπόθεση;

Η Αδελφότητα στις 30/3/1964 κάνει συγκεκριμένη παρέμβαση μπαίνει δυναμικά στη στήριξη των παραπάνω προσπαθειών με...

Υπομονή για τα υπόλοιπα στο άλλο "ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ". Έχουμε πολλά να σας πούμε, με το σχολιασμό μας βέβαια για να συμβάλουμε στην καλλίτερη κατανόηση.

Αν καμιά φορά ο γράφων ξεφεύγει απ' το θέμα με το οποίο καταπιάνεται, αυτό γίνεται για τι τον παρασύρει ο Γενικός τίτλος της στήλης ΤΑ ΓΡΕΒΕΝΤΑΤΙΚΑ, είτε του χωριού είτε της αποδημίας.

Φροντίζει όμως, όταν σας ταξιδεύει στο παρελθόν, να μην το κάνει παράκαιρα, όσο μπορεί.

Το λιγότερο που μπορώ, να κάνω μέχρι που να στερέψει το γράψιμό μου.